

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 22/2016
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
Β' ΤΑΚΤΙΚΗ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
Συνεδρίαση της 28^{ης} Ιανουαρίου 2016**

Σύνθεση:

Προεδρεύουσα: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ., λόγω απουσίας του Προέδρου του Ν.Σ.Κ. Μιχαήλ Απέσσου.

Μέλη: Μεταξία Ανδροβιτσανέα και Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Αντιπρόεδροι Ν.Σ.Κ., Ιωάννης Διονυσόπουλος, Στέφανος Δέτσης, Παρασκευάς Βαρελάς, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Κωνσταντίνος Γεωργάκης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Βασιλική Πανταζή, Αικατερίνη Γρηγορίου, Βασιλική Τύρου, Νικόλαος Δασκαλαντωνάκης, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλια, Γεώργιος Ανδρέου, Δημήτριος Αναστασόπουλος, Ελένη Σβολοπούλου, Δημήτριος Μακαρονίδης, Αδαμαντία Καπετανάκη, Ευστράτιος Συνοίκης, Ευαγγελία Σκαλτσά, Παναγιώτης Παππάς, Σταύρος Σπυρόπουλος, Βασίλειος Καραγεώργος και Παναγιώτα-Ελευθερία Δασκαλέα - Ασημακοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. πρωτ. 2821.41-3 αριθμ.σχεδ.18321/24.7.2015 έγγραφο του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού (ήδη: Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής) / Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών / Διεύθυνσης Οικονομικής Διαχείρισης / Τμήματος Ελέγχου Δαπανών).

Ερώτημα: Ερωτάται, εάν υφίσταται υποχρέωση καταβολής αναδρομικών αποδοχών διοικητικά αποκατασταθέντος λιμενικού, συνεπεία συμμόρφωσης

της Διοίκησης προς ακυρωτική απόφαση, για ποιο χρονικό διάστημα και ποιες αξιώσεις έχουν παραγραφεί, κατόπιν και της 4/2015 απόφασης του Συμβ. Συμμόρφωσης του Δ.Εφ.Πειρ.

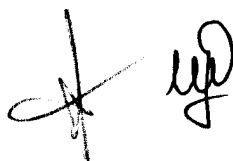
Επί του ως άνω ερωτήματος, το οποίο παραπέμφθηκε στην Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, λόγω μείζονος σπουδαιότητας, με την υπ' αριθ. 246/2015 γνωμοδότηση του Δ' Τμήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τακτική Ολομέλεια) γνωμοδότησε ως ακολούθως :

Ιστορικό

1. Με την υπ' αριθ. 791/2001 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά ακυρώθηκαν εν μέρει οι υπ' αριθμ. 4141.3/141/99/26.10.1999 και 4141.3.156/99/ 9.12.1999 αποφάσεις του Υπουργού Εμπορικής Ναυτιλίας, ως προς την παράλειψη της Διοικήσεως να θεωρήσει τον Β.Γ. ως επιτυχόντα στο διαγωνισμό για κατάταξη στη Σχολή Δοκίμων Υπαξιωματικών του Λιμενικού Σώματος (Δ.Υ.Λ.Σ.), έτους 1999 και να τον καλέσει σε κατάταξη στη Σχολή αυτή.

2. Σε συμμόρφωση προς την ανωτέρω δικαστική απόφαση εκδόθηκε η υπ' αριθ. 1212.3/294/01/21.11.2001 απόφαση του Αρχηγού του Λιμενικού Σώματος (Λ.Σ.), με την οποία κατατάχθηκε ο Β.Γ. από 10.10.2001 στην Σχολή Δοκίμων Υπαξιωματικών και εν συνεχεία, μετά την ευδόκιμη αποφοίτησή του, εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 1235.3/28/02/11.7.2002 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας, με την οποία ο ανωτέρω ονομάστηκε κελευστής του Λ.Σ., βάσει της σειράς αποφοίτησής του, με αντίστοιχη αναγνώριση των χρονικών αυτών διαστημάτων ως χρόνου πραγματικής υπηρεσίας.

3. Σημειώνεται, ότι ο ανωτέρω είχε ασκήσει κατά της τελευταίας απόφασης του Υπουργού Ναυτιλίας την από 13.6.2006 αίτηση ακυρώσεως, κατά το μέρος που με αυτήν είχε ενταχθεί στην επετηρίδα κελευστών Λ.Σ. που κατετάγησαν στη Σχολή Δοκίμων Υπαξιωματικών το έτος 2001 και απεφοίτησαν το έτος 2002, αντί του έτους κατάταξης 1999 και αποφοίτησης 2000, επί της οποίας (αιτήσεως) εκδόθηκε η υπ' αριθ. 834/2010 απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, με την οποία καταργήθηκε η δίκη, λόγω παραίτησης εκ μέρους του αιτούντος.

4. Εν συνεχεία και μετά την παρέλευση, αντιστοίχως, 13 και 12 ετών από την έκδοση των ανωτέρω αποκαταστατικών πράξεων της Διοίκησης, ο Β.Γ. άσκησε την από 16.7.2014 αίτηση, προς το Συμβούλιο Συμμόρφωσης του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά και την από 27.7.2014 αίτηση προς τη Διοίκηση, σε συνέχεια της οποίας εκδόθηκε η υπ' αριθ. Φ221.10-2/2014/Αρ.Σχ.12475/18.11.2014 υπουργική απόφαση, με την οποία τροποποιήθηκε η υπ' αριθμ. 1212.3/294/01/21.11.2001 απόφαση του Αρχηγού του Λ.Σ. και ορίστηκε η αναδρομική κατάταξη αυτού από 4.10.1999, ήτοι από την ημερομηνία κατά την οποία είχαν καταταγεί στη Σχολή Δ.Υ.Λ.Σ. οι επιτυχόντες δόκιμοι Υπαξιωματικοί του διαγωνισμού έτους 1999.

5. Με το 35/2014 πρακτικό του, το Τριμελές Συμβούλιο του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά α) διαπίστωσε πλημμελή συμμόρφωση του Υπουργείου Ναυτιλίας προς την προαναφερθείσα δικαστική απόφαση, καθόσον η Διοίκηση όφειλε να προσδώσει στον επακολουθήσαντα διορισμό του Β.Γ. αναδρομική ισχύ, ως προς όλες τις συνέπειες, μεταξύ των οποίων και η καταβολή των αποδοχών που θα είχε λάβει, αν δεν είχε μεσολαβήσει ο παράνομος και ακυρωθείς με την 791/2001 απόφαση του Δ.Εφ.Πειρ., αποκλεισμός του και β) κάλεσε το Υπουργείο Ναυτιλίας - Αρχηγείο Λ.Σ. να προβεί στην καταβολή των, οφειλόμενων στον αιτούντα, αναδρομικών αποδοχών.

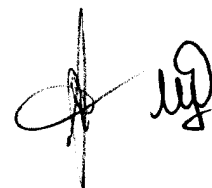
6. Ακολούθως, η Διοίκηση και σε συμμόρφωση προς την 797/2001 ακυρωτική απόφαση του Διοικητικού Εφετείου Πειραιά, καθώς και το ως άνω 35/2014 Πρακτικό του Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης του ίδιου Δικαστηρίου, αφενός εξέδωσε την υπ' αριθ. 221.30-2/610/14.1.2015 απόφαση (του Αρχηγού του Λ.Σ.), με την οποία ανακλήθηκε η υπ' αριθμ.1235.3/28/02/11.7.2002 απόφαση του Υπουργού Ναυτιλίας και ορίστηκε ως ημερομηνία ονομασίας του Β.Γ. ως κελευστή, η 23.6.2000, ήτοι η ημερομηνία ονομασίας των επιτυχώς αποφοιτησάντων του διαγωνισμού έτους 1999 και αφετέρου, όσον αφορά την καταβολή των αναδρομικών του αποδοχών, συνέταξε εντάλματα πληρωμής χρονικού διαστήματος από 16.7.2012 (ήτοι δύο έτη προ της ημερομηνίας κατάθεσης της αίτησης του ανωτέρω προς το Συμβούλιο Συμμόρφωσης) έως και 30.4.2015, τα οποία απέστειλε προς την Υπηρεσία Δημοσιονομικού Ελέγχου, ώστε να

πραγματοποιηθεί δευτερογενής έλεγχος και εν συνεχεία να καταβληθούν τα αναλογούντα ποσά.

7. Εξ άλλου, και όσον αφορά το χρονικό διάστημα από 4.10.1999 έως 15.7.2012, η Υπηρεσία δεν του κατέβαλε τις αναδρομικές αποδοχές, λόγω διειτούς παραγραφής (σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 1/2012 απόφαση του Α.Ε.Δ.), η οποία δεν είχε διακοπεί είτε με την άσκηση αγωγής από πλευράς του αιτούντος, είτε με την υποβολή σχετικής αίτησης για αναγνώριση της σχετικής αξίωσής του, σύμφωνα με τα δεδομένα του ερωτήματος.

8. Μετά την έκδοση της ως άνω απόφασής της, η Διοίκηση υποστήριξε, στις από 8.4.2015 απόψεις της προς το Συμβούλιο Συμμόρφωσης του Δ.Ε.Πειρ., ότι προέβη σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες προς πλήρη αποκατάσταση των πραγμάτων, κατά το περιεχόμενο της υπ' αριθμ. 791/2001 απόφασης του ίδιου Δικαστηρίου, εντός του πλαισίου της νόμιμης άσκησης των καθηκόντων της, όπως αυτή προσδιορίζεται από τις κείμενες, περί παραγραφής, διατάξεις του ν. 2362/1995 περί Δημοσίου Λογιστικού. Επίσης, σύμφωνα με το έγγραφο του ερωτήματος η Υπηρεσία θεωρεί ότι, στην ουσία αποκατέστησε διοικητικά τον Β.Γ., με αποτέλεσμα να είναι σε θέση να διεκδικήσει τις μισθολογικές ωριμάνσεις που προκύπτουν από την αναδρομική κατάταξή του, αλλά και τις αποδοχές που του αναλογούν, για το χρονικό διάστημα που δεν υπηρετούσε στο Λιμενικό Σώμα, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση, ότι οι σχετικές αξιώσεις δεν έχουν ήδη παραγραφεί κατά τον χρόνο άσκησης της από 16.7.2014 αίτησής του προς το Συμβούλιο Συμμόρφωσης, κατά τα προεκτεθέντα.

9. Μετά την εκ νέου εισαγωγή της υπόθεσης ενώπιον του Τριμελούς Συμβουλίου Συμμόρφωσης του Δ.Εφ.Πειρ., εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 4/2015 απόφασή του, με την οποία διαπιστώθηκαν τα εξής: «...Επειδή, η υποχρέωση καταβολής αναδρομικών αποδοχών για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα απορρέει από το δεδικασμένο της υπ' αριθμ. 791/2001 απόφασης του Διοικητικού Εφετείου Πειραιώς και, συνεπώς, δεν συναρτάται με το χρόνο υποβολής σχετικού αιτήματος (πρακτ. Συμβ. Συμμόρφωσης ΣτΕ 100/2010, Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 104/2011). Ενόψει αυτού και με δεδηλωμένη πλέον τη βούληση της Διοίκησης να μην προβεί στην καταβολή στον αιτούντα των αναδρομικών αποδοχών χρονικού διαστήματος από 4-10-1999 έως 15-7-2012, διαπιστώνεται ότι το ήδη

αρμόδιο Υπουργείο Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού εξακολουθεί να συμμορφώνεται πλημμελώς προς την ανωτέρω ακυρωτική δικαστική απόφαση, λόγω μη καταβολής των αναδρομικών αποδοχών του προαναφερόμενου χρονικού διαστήματος...». Επίσης, με την ίδια απόφαση του Συμβουλίου επιβλήθηκε στη Διοίκηση ως κύρωση η καταβολή στον αιτούντα του ποσού των 200 ευρώ, λόγω πλημμελούς συμμόρφωσης.

Νομοθετικό Πλαίσιο

10. Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 95 παρ. 5 του Συντάγματος:

«Η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται προς τις δικαστικές αποφάσεις. Η παράβαση της υποχρέωσης αυτής γεννά ευθύνη για κάθε αρμόδιο όργανο, όπως νόμος ορίζει. Νόμος ορίζει τα αναγκαία μέτρα για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης της διοίκησης».

11. Στις διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 1, 4 και 5 του π.δ. 18/1989 «Κωδικοποίηση διατάξεων νόμων για το Συμβούλιο της Επικρατείας» (Α' 8), ορίζονται τα εξής:

«1. Η απόφαση που δέχεται την αίτηση ακυρώσεως απαγγέλλει την ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης και συνεπάγεται νόμιμη κατάργησή της έναντι όλων, είτε πρόκειται για κανονιστική είτε πρόκειται για ατομική πράξη.....

4. Οι διοικητικές αρχές, σε εκτέλεση της υποχρέωσής τους κατά το άρθρο 95 παρ. 5 του Συντάγματος, πρέπει να συμμορφώνονται ανάλογα με κάθε περίπτωση, με θετική ενέργεια προς το περιεχόμενο της αποφάσεως του Συμβουλίου ή να απέχουν από κάθε ενέργεια που είναι αντίθετη προς όσα κρίθηκαν από αυτό. Ο παραβάτης, εκτός από τη δίωξη κατά το άρθρο 259 του Ποινικού Κώδικα, υπέχει και προσωπική ευθύνη για αποζημίωση.

5. Οι αποφάσεις.....ακυρωτικές και απορριπτικές.....αποτελούν μεταξύ των διαδίκων δεδικοσμένο που ισχύει και σε κάθε υπόθεση ή διαφορά ενώπιον δικαστικής ή άλλης αρχής, κατά την οποία προέχει το διοικητικής φύσεως ζήτημα που κρίθηκε.....».

12. Στη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 702/1977 «Περί υπαγωγής υποθέσεων εις τα Διοικητικά Δικαστήρια, αντικαταστάσεως, τροποποιήσεως και καταργήσεως διατάξεων του Ν.Δ. 170/1973 «περί του Συμβουλίου της Επικρατείας»» (Α' 268), ορίζεται ότι:

«Ενώπιον των Διοικητικών Εφετειών, δικαζόντων κατά τον παρόντα νόμο επί αιτήσεων ακυρώσεως εφαρμόζονται αναλόγως οι αφορώσαι εις το ένδικον τούτο μέσον διατάξεις του Ν.Δ. 170/1973 «περί του Συμβουλίου της Επικρατείας» ως εκάστοτε ισχύουν....».

13. Στις διατάξεις των άρθρων 1, 2, 3 και 5 του ν. 3068/2002 «Συμμόρφωση Διοίκησης προς δικαστικές αποφάσεις,...» (Α' 274), όπως ισχύει, ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 1

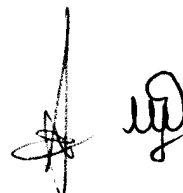
«Το Δημόσιο, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου έχουν υποχρέωση να συμμορφώνονται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές αποφάσεις και να προβαίνουν σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων. Δικαστικές αποφάσεις κατά την έννοια του προηγούμενου εδαφίου είναι όλες οι αποφάσεις των διοικητικών, πολιτικών, ποινικών και ειδικών δικαστηρίων που παράγουν υποχρέωση συμμόρφωσης ή είναι εκτελεστές κατά τις οικείες δικονομικές διατάξεις και τους όρους που κάθε απόφαση τάσσει....

Άρθρο 2

1. Η αρμοδιότητα για τη λήψη των προβλεπόμενων στο άρθρο 3 μέτρων για τη συμμόρφωση της διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις ανατίθεται σε τριμελές συμβούλιο... 2...

Άρθρο 3

1. Το αρμόδιο τριμελές συμβούλιο, εάν μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου διαπιστώσει καθυστέρηση, παράλειψη ή άρνηση συμμόρφωσης ή πλημμελή συμμόρφωση προς τα κριθέντα με δικαστική απόφαση, καλεί την αρχή που υποχρεούται σε συμμόρφωση να εκθέσει μέσα σε ένα μήνα τις απόψεις της και να υποβάλει τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή της. Ακολούθως, αν μετά τη σχετική έρευνα, διαγνώσει ότι η καθυστέρηση, παράλειψη ή άρνηση συμμόρφωσης ή η πλημμελής συμμόρφωση προς τη δικαστική απόφαση είναι αδικαιολόγητη, καλεί την υπόχρεη προς συμμόρφωση αρχή να συμμορφωθεί προς την απόφαση μέσα σε εύλογη προθεσμία που το ίδιο ορίζει και η οποία δεν μπορεί να υπερβεί το τρίμηνο. ...2....

3. Αν η αρχή που υποχρεούται σε συμμόρφωση δεν συμμορφωθεί προς την απόφαση μέσα στην ταχθείσα προθεσμία, το τριμελές συμβούλιο βεβαιώνει τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση και προσδιορίζει ένα χρηματικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στον ενδιαφερόμενο, ως κύρωση για τη μη συμμόρφωση της διοίκησης προς τη δικαστική απόφαση....

4. Η απόφαση του τριμελούς συμβουλίου με την οποία προσδιορίζεται το χρηματικό ποσό ως κύρωση σε βάρος της διοίκησης εκτελείται κατά τις οικείες περί εντάλματος πληρωμής διατάξεις. Η είσπραξη του ποσού αυτού μπορεί να επιτευχθεί και με αναγκαστική εκτέλεση κατά το άρθρο 4...5...

Άρθρο 5

1. Η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο Κεφάλαιο Α΄ του νόμου αυτού ή η προτροπή σε μη εκπλήρωση συνιστά ιδιαίτερο πειθαρχικό παράπτωμα για κάθε αρμόδιο υπάλληλο. Αν η παράλειψη συμμόρφωσης έγινε με σκοπό να προσπορίσει ο υπάλληλος στον εαυτό του ή σε άλλον παράνομο όφελος, τιμωρείται με την πειθαρχική ποινή της προσωρινής ή οριστικής παύσης.

2. Η άσκηση της κατά το άρθρο αυτό πειθαρχικής δίωξης προκαλείται και με τη διαβίβαση στο αρμόδιο πειθαρχικό όργανο των σχετικών στοιχείων από τον πρόεδρο του τριμελούς συμβουλίου, ο οποίος, στην περίπτωση αυτή, ενημερώνεται υποχρεωτικά για την πρόοδο της πειθαρχικής διαδικασίας μέχρι την έκδοση της τελικής απόφασης.

3. Σε περίπτωση επιβολής οποιασδήποτε πειθαρχικής ποινής, κατά τις προβλέψεις των προηγούμενων παραγράφων, οι υπάλληλοι υπέχουν και αστική ευθύνη, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 105 και 106 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα.»

14. Με το π.δ. 61/2004 (Α΄54), το οποίο εκδόθηκε κατ'έξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 3 παρ. 8 του ν. 3068/2002, ορίζεται η διαδικασία ελέγχου της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις (συγκρότηση συμβουλίων, προθεσμίες εκδόσεως πρακτικού, υποβολής νέας αίτησης κλπ.).

Στις διατάξεις του άρθρου 2 παρ. 3 και 4 του π.δ/τος ορίζονται τα εξής :
«3. Το συμβούλιο μπορεί να ζητήσει ή να επιτρέψει την ακρόαση αρμοδίου

υπαλλήλου της υπόχρεης σε συμμόρφωση διοικητικής αρχής ή την παράσταση του αιτούντος ή του πληρεξουσίου δικηγόρου του.

4. Οι συνεδριάσεις του συμβουλίου δεν είναι δημόσιες.»

Περαιτέρω, στις διατάξεις του άρθρου 6 του ως άνω π.δ/τος ορίζεται ότι: «Το συμβούλιο μπορεί, κατ' εξαίρεση, να αναστείλει τη διαδικασία για τη διαπίστωση της μη συμμόρφωσης της Διοίκησης σε δικαστική απόφαση, εφόσον το ζήτημα της μη συμμόρφωσης εκκρεμεί ενώπιον δικαστηρίου που αποφαίνεται με δύναμη δεδικασμένου».

15. Στις διατάξεις των άρθρων 90, 93 και 94 του ν. 2362/1995¹ «περί Δημοσίου Λογιστικού, ...» (Α' 247), ορίζονται τα εξής:

Άρθρο 90

«1. Οποιαδήποτε απαίτηση κατά του Δημοσίου παραγράφεται μετά πενταετία, εφόσον από άλλη γενική ή ειδική διάταξη δεν ορίζεται βραχύτερος χρόνος παραγραφής αυτής. 2.....

3. Η απαίτηση οποιουδήποτε των επί σχέσει δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου υπαλλήλων του Δημοσίου, πολιτικών ή στρατιωτικών, κατ' αυτού, που αφορά σε αποδοχές ή άλλες κάθε φύσεως απολαβές αυτών ή αποζημιώσεις, έστω και αν βασίζεται σε παρανομία των οργάνων του Δημοσίου ή στις περί αδικαιολογήτου πλουτισμού διατάξεις παραγράφεται μετά την παρέλευση διετίας από της γενέσεώς της....

Άρθρο 93

Με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων, παραγραφή των χρηματικών απαιτήσεων κατά του Δημοσίου διακόπτεται μόνο:

α) Με την υποβολή της υποθέσεως στο δικαστήριο...

β) Με την υποβολή στην αρμόδια δημόσια αρχή αιτήσεως για την πληρωμή της απαιτήσεως....

γ) Με την υποβολή αιτήσεως προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την αναγνώριση της απαιτήσεως....

δ) ..., ε..., στ.....

Άρθρο 94

¹ Ο οποίος αντικαταστάθηκε μεν με το ν. 4270/2014 (Α'143), αλλά εφαρμόζεται στην προκείμενη υπόθεση.

...Η παραγραφή λαμβάνεται υπόψη αυτεπάγγελτα από τα δικαστήρια.»

Ερμηνεία διατάξεων

Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα ακόλουθα:

16. Όπως παγίως γίνεται δεκτό, η Διοίκηση, συμμορφούμενη προς ακυρωτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας ή Διοικητικού Δικαστηρίου, υποχρεούται όχι μόνον να θεωρήσει ανίσχυρη και μη υφιστάμενη στο νομικό κόσμο τη διοικητική πράξη που ακυρώθηκε, αλλά και να προβεί σε θετικές ενέργειες για την αναμόρφωση της νομικής κατάστασης που προέκυψε αμέσως ή εμμέσως από την πράξη αυτή, ανακαλώντας ή τροποποιώντας τις σχετικές, στο μεταξύ, εκδοθείσες πράξεις ή εκδίδοντας άλλες με αναδρομική ισχύ, προκειμένου να αποκαταστήσει τα πράγματα στη θέση στην οποία θα βρίσκονταν, αν από την αρχή δεν είχε εκδοθεί η ακυρωθείσα πράξη ή δεν είχε λάβει χώρα η ακυρωθείσα παράλειψη (βλ. ενδεικτικά γνωμ. ΝΣΚ 66/2010 με περαιτέρω παραπομπές, ΣτΕ 100/2011, 957/2010, 1016/2009, 2557/2006, 3191/2005).

17. Ο έλεγχος της συμμόρφωσης της Διοίκησης προς το διατακτικό δικαστικής απόφασης έχει ανατεθεί, με το άρθρο 3 του ν. 3068/2002, στο Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης (Συμβ. Α.Π. 1/2009, 14/2011). Η σχετικώς εκδιδόμενη απόφαση αποτελεί, κατά την κρατούσα άποψη, πράξη δικαστικού οργάνου, εκδιδόμενη από ειδικούς δικαστικούς σχηματισμούς, κατ' ενάσκηση διοικητικής φύσεως αρμοδιότητας (βλ. διεξοδικά για το θέμα Α. Ράντου - Ν. Παπασπύρου, «Η Συμμόρφωση της διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις», εκδ. Αντ. Ν. Σάκκουλα, 2006, σελ. 57 επ.). Ειδικότερα, κατά τις διατάξεις των παραγράφων 3 και 4 του άρθρου 2 του π.δ. 61/2004, που διέπει τη δράση και τη λειτουργία του, οι συνεδριάσεις του συμβουλίου δεν είναι δημόσιες, αλλά τουναντίον καλύπτονται από μυστικότητα. Το γεγονός ότι τα μέλη του Συμβουλίου είναι δικαστές δεν προσδίδει στις αποφάσεις του τον χαρακτήρα δικαστικών αποφάσεων, αφού εκλείπουν οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 93 του Συντάγματος, καθώς και οι αρχές της δημοσιότητας, της προφορικότητας και της εκατέρωθεν ακρόασης των διαδίκων (βλ. διεξοδικά για το θέμα, Χ. Δετσαρίδη, Η συμμόρφωση της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις: Η συνταγματική αναθεώρηση, ο ν. 3068/2002 και οι κανόνες της

ΕΣΔΑ», Εφημ. ΔΔ 2008, σ. 848, Ν. Χατζητζανή, «Η κατά του ν. 3068/2002 συμμόρφωσης της Διοικήσεως», 567 επ., Στ. Κτιστάκη, «Η συμμόρφωσης της Διοικήσεως», σ. 816 επ.). Πρόκειται δηλαδή για όργανο, με τις αναφερόμενες στις διατάξεις της παργράφου 4 του άρθρου 94 του Συντάγματος διοικητικές αρμοδιότητες, σχετικά με την διαδικασία συμμόρφωσης της Διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις, το οποίο είναι ενταγμένο στη δικαστική εξουσία και οι αποφάσεις του δεν υπόκεινται ούτε σε αίτηση ακύρωσης ούτε σε κάποιο ένδικο μέσο ή βοήθημα (βλ. Α. Ράντου / Ν. Παπασπύρου, ό.π., Χ. Δετσαρίδη, ό.π. σ. 848, Στ. Κτιστάκη, «Η συμμόρφωση της Διοικήσεως στις αποφάσεις των διοικητικών δικαστηρίων μετά την αναθεώρηση του 2001», Το Σ 2007, σ. 813).

18. Στο ως άνω Συμβούλιο παρέχεται η δυνατότητα επιβολής κύρωσης σε βάρος του διοικητικού οργάνου, το οποίο αρνείται να πράξει ή να παραλείψει ενέργειά του στο πλαίσιο της συμμόρφωσης σε δικαστική απόφαση, χωρίς όμως να έχει αυτό την αρμοδιότητα να προβεί και στην έκδοση θετικών πράξεων. Συγκεκριμένα, ο κοινός νομοθέτης περιόρισε την αρμοδιότητα του δικαστικού οργάνου στην διαπίστωση αδικαιολόγητης μη συμμόρφωσης της Διοίκησης και την επιβολή χρηματικής κύρωσης (Στ. Κτιστάκη, «Η συμμόρφωση της Διοικήσεως», σ. 814 επ.).

19. Στην έννοια της πλήρους διοικητικής αποκατάστασης περιλαμβάνεται και η αναδρομική καταβολή των οφειλομένων στο δικαιούχο αποδοχών, καθόσον ο μισθός του υπαλλήλου δεν αποτελεί αντάλλαγμα υπηρεσιών, αλλά παρακολούθημα της υπαλληλικής ιδιότητάς του και οφείλεται και όταν ο υπάλληλος χωρίς υπαιτιότητά του αδυνατεί να παράσχει τις υπηρεσίες του (βλ. ενδεικτικά γνωμ. ΝΣΚ. 66/2010 με περαιτέρω παραπομπές, ΣτΕ 1640/2007, 1278/2011 ΕΣ Τμ.Υ). Το ειδικότερο περιεχόμενο και η έκταση της υποχρέωσης συμμόρφωσης της Διοίκησης, προσδιορίζονται από το αντικείμενο της απαγγελθείσας ακύρωσης, δηλαδή από τη φύση και το είδος της ακυρωθείσας πράξης ή τα νόμιμα στοιχεία που συγκροτούν την παράλειψη, καθώς και από την κρίση ή τις κρίσεις πάνω στα ζητήματα που εξέτασε και για τα οποία αποφάνθηκε το δικαστήριο στο αιτιολογικό της απόφασής του, δημιουργώντας ως προς αυτά δεδικασμένο για τη συγκεκριμένη περίπτωση (βλ. ενδεικτικά γνωμ. ΝΣΚ. 53/2015 με περαιτέρω παραπομπές, Ολομ.ΣτΕ 2854/1985, ΣτΕ 4775/2012, 791/2011, 1512/2009, 125, 1986/2000, 3531/1999, 5907/1995).

20. Επισημαίνεται ότι μέρος της νομολογίας (αποφάσεων και πρακτικών των Συμβουλίων Συμμόρφωσης) δέχεται ότι, εφόσον η Διοίκηση προέβη σε αναδρομικό διορισμό, συμμορφώθηκε προς το διατακτικό της ακυρωτικής απόφασης, ενώ το ζήτημα της καταβολής αναδρομικών αποδοχών, η έκταση των οποίων συναρτάται με θέματα που δεν συνδέονται αμέσως με την εφαρμογή της ακυρωτικής απόφασης, αλλά εξαρτώνται από τη συνεκτίμηση και άλλων κατά νόμο προϋποθέσεων και κριτηρίων (συμψηφισμός απαιτήσεων, παραγραφή αξιώσεων, προσόντα προαγωγής κ.λπ.), δεν αποτελεί αντικείμενο της ενώπιον του Συμβουλίου Συμμόρφωσης διαδικασίας, αλλά μπορεί να εξεταστεί μόνο στο πλαίσιο αγωγής αποζημίωσης ενώπιον του αρμοδίου διοικητικού δικαστηρίου (βλέπ. ενδεικτικά αποφάσεις Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 33/2009, 64/2006, πρακτικό Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 3/2008, αποφάσεις Τριμ. Συμβ. Δ.Εφ.Αθ. 27/2014, 12/2014, 13/2014, 14/2014, 16/2014, 17/2014, 18/2014, 20/2014, 21/2014, 22/2014, 29/2014, 42/2014, 43/2014, 44/2014, 45/2014, 46/2014, 47/2014, 33/2014, 37/2014, 38/2014, 39/2014, 40/2014, 41/2014, 52/2014, 53/2014, 54/2014, 55/2014, 56/2014, 57/2014, 58/2014, 59/2014, 60/2014, 61/2014, 62/2014, 63/2014 κ.ά., Τριμ. Συμβ. Δ. Εφ. Θεσ/νίκης 36/2014).

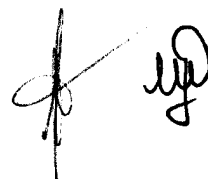
21. Αντιθέτως, άλλο μέρος της σχετικής νομολογίας δέχεται ότι η υποχρέωση συμμόρφωσης της Διοίκησης προς ακυρωτική απόφαση περιλαμβάνει όλες τις ενέργειες που απαιτούνται, ώστε να αποκατασταθούν πλήρως τα πράγματα, στις οποίες περιλαμβάνεται και η καταβολή αναδρομικών αποδοχών, άλλως, σε περίπτωση μη καταβολής, συντρέχει μη συμμόρφωση της Διοίκησης (βλέπ. απόφαση Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 104/2011, πρακτικά Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 100/2010, 11/2008 και 60/2007, πρακτικά Τριμ. Συμβ. Συμμόρφωσης του Δ.Εφ.Αθ. 14/2012 και Δ.Εφ.Πειρ 18/2012., αποφάσεις Τριμ. Συμβ. Συμμόρφωσης του Δ.Εφ.Αθ. 98/2014, 99/2014, 116/2014, 117/2014, 118/2014, 119/2014, 120/2014, 121/2014, 122/2014 κ.α.), ακόμα και στην περίπτωση που εκκρεμεί καταψηφιστική αγωγή για τις ίδιες αποδοχές (πρακτικά Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 3/2008, 7/2008, απόφαση Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 49/2010), ακόμα και όταν πρόκειται για παραγεγραμμένες αξιώσεις, καθόσον η ικανοποίηση του δικαιώματος λήψης αναδρομικών αποδοχών δεν δύναται να ματαιωθεί με την εφαρμογή των περι παραγραφής διατάξεων (πρακτικά Τριμ. Συμβ. ΣτΕ 9/2009, απόφαση Τριμ.

Συμβ. ΣτΕ 135/2009, πρακτικά Τριμ. Συμβ. Δ.Εφ.Αθ. 49/2014, 50/2014, 48/2014, 38/2015, 39/2015, 40/2015, 41/2015).

22. Περαιτέρω, κατά τη συζήτηση μεταξύ των μελών της Β΄ Τακτικής Ολομέλειας, διατυπώθηκαν δύο γνώμες.

Κατά τη γνώμη της Προεδρεύουσας της Β΄ Τακτικής Ολομέλειας, Αντιπροέδρου του Ν.Σ.Κ. Χρυσάφουλας Αυγερινού, των Αντιπροέδρων Ν.Σ.Κ. Μεταξίας Ανδροβιτσανέα και Ιωάννη-Κωνσταντίνου Χαλκιά και των Νομικών Συμβούλων του Κράτους Ιωάννη Διονυσόπουλου, Στέφανου Δέτση, Παρασκευά Βαρελά, Σπυρίδωνα Παπαγιαννόπουλου, Κωνσταντίνου Γεωργάκη, Γεωργίου Κανελλόπουλου, Βασιλικής Πανταζή, Αικατερίνης Γρηγορίου, Βασιλικής Τύρου, Νικολάου Δασκαλαντωνάκη, Δήμητρας Κεφάλα, Γεωργίου Ανδρέου, Δημητρίου Αναστασόπουλου, Ελένης Σβολοπούλου, Δημητρίου Μακαρονίδη, Αδαμαντίας Καπετανάκη, Ευστρατίου Συνοίκη, Ευαγγελίας Σκαλτσά, Σταύρου Σπυρόπουλου, Βασιλείου Καραγεώργου και Παναγιώτας-Ελευθερίας Δασκαλέα - Ασημακοπούλου (ψηφοί είκοσι τέσσερις - 24), προς την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Πάρεδρος Νικόλαος Μουκαζής (γνώμη χωρίς ψήφο), η Διοίκηση οφείλει να συμμορφώνεται πλήρως και χωρίς καθυστέρηση προς τις ακυρωτικές δικαστικές αποφάσεις (γνωμ.ΝΣΚ 559/2005, 323/2004). Στην περίπτωση, όμως, μη έγκαιρης συμμόρφωσής της, ανεξαρτήτως του ζητήματος της αποζημιωτικής, ποινικής και πειθαρχικής ευθύνης του υπαλλήλου (βλ. σχετικώς ΑΠ 957/2013), η μεταγενεστέρως ενεργούμενη μισθολογική αποκατάσταση δεν παύει να οριοθετείται από τις, δημόσιας τάξης, διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού, οι οποίες ρυθμίζουν το ζήτημα της παραγραφής των απαιτήσεων κατά του Δημοσίου (γνωμ.ΝΣΚ. 441/2010, πρβλ. και γνωμ.ΝΣΚ 66/2010 και 232/2006).

23. Ο σκοπός των διατάξεων του ν. 3068/2002 είναι η ταχεία και επίκαιρη συμμόρφωση της Διοίκησης προς τις δικαστικές αποφάσεις, η οποία οφείλει να μην αδρανεί. Οι διατάξεις αυτές δεν βρίσκονται σε αντίθεση με τις διατάξεις που καθιερώνουν διετή παραγραφή των αξιώσεων των δημοσίων υπαλλήλων και των ν.π.δ.δ, οι οποίες, κατά τα παγίως γενόμενα δεκτά από τη νομολογία, τόσο των Ανωτάτων Δικαστηρίων της Χώρας μας όσο και των Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων, δεν αντίκεινται ούτε στο Σύνταγμα, ούτε σε διατάξεις υπερνομοθετικής ισχύος, όπως είναι αυτές της ΕΣΔΑ. (βλ. ΑΕΔ 1/2012 και την

από 3.10.2013 απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου επί της προσφυγής Γιαβή κατά Ελλάδας, αριθμ. προσφ. 25816/09), αλλά έχουν τεθεί για λόγους δημοσίου συμφέροντος και, ειδικότερα, για την προστασία του κοινωνικού συνόλου από τις αρνητικές επιπτώσεις που συνεπάγεται η ανατροπή των προϋπολογισμών των δημόσιων νομικών προσώπων από τις αξιώσεις που ασκούνται σε βάρος τους πολλά χρόνια μετά τη γέννησή τους. Εξ άλλου, η προβλεπόμενη διετής παραγραφή από τη γένεση της αξίωσης είναι επαρκής για έναν στοιχειωδώς επιμελή διάδικο, ο οποίος, κατά τεκμήριο, γνωρίζει εξ αρχής τους όρους υπό τους οποίους παρέχει τις υπηρεσίες του στο Δημόσιο (βλ. ΑΕΔ 1/2012 και την ειδικότερη συγκλίνουσα γνώμη του μέλους του Δικαστηρίου κ. Ν. Αλιβιζάτου).

24. Περαιτέρω, το ζήτημα της καταβολής αναδρομικών αποδοχών, το οποίο, πάντως, καταλαμβάνεται από την έκταση της υποχρέωσης της Διοίκησης προς συμμόρφωση (βλ. πρακτικά Συμβουλίου Συμμόρφωσης ΣτΕ 100/2010, 7/2008, 60/2007 κ.α.), δεν πρέπει να συγχέεται εννοιολογικά με το ακυρωτικό δεδικασμένο (Δ.Εφ.Αθ. 2573/1993), καθόσον το ζήτημα τούτο δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής διάγνωσης και κρίσης, δεν συναρτάται με το συμπέρασμα της απόφασης και ούτε αποτελεί αναγκαίο αυτού στήριγμα. Τούτο προκύπτει αβίαστα από τη διάρθρωση των διατάξεων του άρθρου 50 του π.δ. 18/1989, στην παρ.1 του οποίου περιέχεται το διαπλαστικό αποτέλεσμα της ακυρωτικής απόφασης, στην παρ.4 η υποχρέωση συμμόρφωσης (εξωδικαστική ενέργεια του δεδικασμένου) και στην παρ.5 το ουσιαστικό δεδικασμένο.

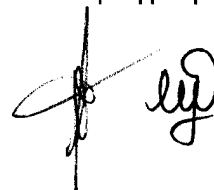
25. Ειδικότερα, κατά την έννοια της διατάξεως του άρθρου 50 παρ.5 του π.δ.18/1989, το δεδικασμένο από ακυρωτική ή απορριπτική απόφαση του Συμβουλίου της Επικρατείας καλύπτει τα κριθέντα, από το Δικαστήριο αυτό, ζητήματα. Ως κριθέν θεωρείται το ζήτημα, το οποίο βρίσκεται σε συνάρτηση προς το γενόμενο δεκτό, από την απόφαση, συμπέρασμα και αποτελεί αναγκαίο τούτου έρεισμα, όχι όμως και άλλα περιστατικά, τα οποία δεν είναι αναγκαία για τη συναγωγή του συμπεράσματος της απόφασης, που διατυπώνεται στο διατακτικό (βλ. αντί πολλών, ΣτΕ 1113/2014, 2049/2011). Κατ' ακολουθίαν, παραβίαση δεδικασμένου, όταν ακυρώνεται η παράλειψη της Διοικήσεως να διορίσει τον υπάλληλο αναδρομικά, συνιστά η παράλειψη

αναδρομικού διορισμού του, από το χρόνο κατά τον οποίο έλαβε χώρα η παράνομη παράλειψη.

26. Κατ' επέκταση, η παράλειψη καταβολής των αναδρομικών αποδοχών δεν συνιστά παραβίαση του δεδικασμένου, των σχετικών αξιώσεων δυναμένων να εγερθούν αυτοτελώς, με εξώδικη αίτηση ή με αγωγή προς το δικαστήριο της ουσίας. Εξυπακούεται ότι η Διοίκηση ή το Δικαστήριο, κατά την εξέταση των συναφών αξιώσεων, δεσμεύεται από το ακυρωτικό δεδικασμένο, όσον αφορά την παρανομία των οργάνων του Δημοσίου, η οποία τελεί σε αιτιώδη σύνδεσμο με την προβαλλόμενη ζημία, ενώ διατηρεί την αποκλειστική δικαιοδοσία ελέγχου της ουσιαστικής βασιμότητας αυτών, με την οποία συνάπτονται τα θέματα της παραγραφής, του συμψηφισμού, της εκκαθάρισης, της αποδυνάμωσης του δικαιώματος και της καταχρηστικότητας.

27. Το Συμβούλιο Συμμόρφωσης δεν έχει αρμοδιότητα να υποχρεώσει την Διοίκηση, στα πλαίσια συμμόρφωσής της προς το ακυρωτικό δεδικασμένο που απορρέει από απόφαση Διοικητικού Εφετείου, να καταβάλει αναδρομικές αποδοχές, οι οποίες μάλιστα έχουν ήδη υποκύψει στην προβλεπόμενη από τις διατάξεις των άρθρων 90 και 93 του ν. 2362/1995 παραγραφή, και τούτο διότι το ζήτημα αυτό, αφενός μεν δεν έχει κριθεί με δύναμη δεδικασμένου με την ακυρωτική απόφαση, αφού δεν έχει αποτελέσει αντικείμενο δικαστικής διάγνωσης και κρίσης, δεν συναρτάται με το συμπέρασμα της απόφασης και δεν αποτελεί αναγκαίο αυτού στήριγμα, αφετέρου δε η ενέργεια αυτή συνιστά θετική πράξη, για την οποία όμως δεν υφίσταται σχετική αρμοδιότητα, καθόσον ο νομοθέτης του ν. 3068/2002 δεν εξόπλισε το Συμβούλιο και με την αρμοδιότητα έκδοσης θετικών πράξεων. Το εν λόγω Συμβούλιο δεν τέμνει τη διαφορά ούτε υποκαθιστά το αρμόδιο να κρίνει τη διαφορά Δικαστήριο, το οποίο θα προσδιορίσει το ύψος της μισθολογικής αποκατάστασης του ενάγοντος λαμβάνοντας υπόψη και τις, δημόσιας τάξης, διατάξεις περί Δημοσίου Λογιστικού, οι οποίες ρυθμίζουν το ζήτημα της παραγραφής των μισθολογικών αξιώσεων.

28. Σε περιπτώσεις, όμως, όπως η εξεταζόμενη, στις οποίες το Συμβούλιο Συμμόρφωσης επιτάσσει, στα πλαίσια της πλήρους συμμόρφωσης, την Διοίκηση να καταβάλει στον αιτούντα ποσά που αντιστοιχούν, κατά την εκτίμηση της Διοίκησης, σε αξιώσεις που έχουν υποκύψει σε παραγραφή, τα

διοικητικά όργανα, δεσμευόμενα από την απόφαση του ως άνω Συμβουλίου (βλ. 5022/2014 Πρακτικό Πλήρους Ολομέλειας ΝΣΚ) και υποκείμενα στις διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 4 του π.δ.18/1989 και 5 του ν. 3068/2002, περί ποινικής, αστικής και πειθαρχικής ευθύνης, οφείλουν να συμμορφωθούν και να καταβάλουν τα ποσά αυτά. Η καταβολή θα πρέπει να γίνει με την επιφύλαξη της αναζήτησης όποιου ποσού αναγνωριστεί ότι καταβλήθηκε αχρεωστήτως, με απόφαση του αρμόδιου δικαστηρίου, ενώπιον του οποίου η Διοίκηση δύναται να προσφύγει (ΣτΕ 1622/2003, 2087/2005, 3493/2005, 2537/2007, Δ.Εφ.Αθ. 3131/2013, 3413/2013) και να διεκδικήσει τα ποσά που κατά την εκτίμησή της υποχρεώθηκε να καταβάλει, παρά το γεγονός ότι, κατά την εκτίμησή της, οι σχετικές αξιώσεις είχαν υποκύψει σε παραγραφή.

29. Κατά την ειδικότερη γνώμη του Νομικού Συμβούλου του Κράτους Βασιλείου Καραγεώργου, οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου 53 και της παραγράφου 4 του άρθρου 58 του π.δ. 18/1989, που παρέχουν τη δυνατότητα άσκησης αίτησης αναίρεσης και έφεσης, αντίστοιχα, κατά δικαστικής απόφασης υπέρ του νόμου, εξυπηρετούν το ενιαίο της νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, όταν τούτο θεωρείται αναγκαίο. Το Συμβούλιο Συμμόρφωσης του άρθρου 2 του ν. 3068/2002 δεν είναι δικαστήριο και οι αποφάσεις του δεν είναι δικαστικές. Σε περίπτωση, όμως, που υπερβαίνει την αρμοδιότητά του και υποχρεώνει τη Διοίκηση επί ζητημάτων εφαρμογής ουσιαστικών διατάξεων, τα οποία δεν αποτέλεσαν αντικείμενο της ακυρωτικής δίκης, ούτε εμπίπτουν στο εύρος των ενεργειών συμμόρφωσης προς την ακυρωτική απόφαση, το Συμβούλιο Συμμόρφωσης, ως όργανο της δικαστικής εξουσίας, υποκαθιστά το δικαστήριο και η απόφασή του έχει τις συνέπειες δικαστικής απόφασης. Στην παρούσα περίπτωση, κατά την οποία το Συμβούλιο Συμμόρφωσης υποκατέστησε το Διοικητικό Δικαστήριο ουσίας στα ζητήματα της ύπαρξης και της παραγραφής των απαιτήσεων του διαδίκου στην ακυρωτική δίκη, θεωρείται αναγκαία, όχι μόνον η άσκηση αγωγής κατά την προηγούμενη παράγραφο, αλλά επιπροσθέτως και η άσκηση αίτησης αναίρεσης υπέρ του νόμου κατά τις προαναφερθείσες διατάξεις.

30. Κατά τη γνώμη δε των Νομικών Συμβούλων του Κράτους Γαρυφαλιάς Σκιάνη και Παναγιώτη Παππά (ψήφοι δύο -2), κατ' αρχάς, η Διοίκηση, σε περιπτώσεις, όπως η κρινόμενη, στις οποίες το Τριμελές

Συμβούλιο Συμμόρφωσης την επιτάσσει να καταβάλει στον ενδιαφερόμενο αναδρομικές αποδοχές, οφείλει, στα πλαίσια πλήρους συμμορφώσεώς της προς την ακυρωτική απόφαση, να συμμορφώνεται, καταβάλλοντας το σχετικό ποσό.

Περαιτέρω όμως, κατά τη γνώμη αυτή, το δικαίωμα λήψης των αναδρομικών αποδοχών του Β.Γ. απορρέει άμεσα από την υπ' αριθμ. 791/2001 ακυρωτική απόφαση του Δ.Εφ.Πειρ. και κατά συνέπεια ο Β.Γ. θα πρέπει, όχι μόνο να αποκατασταθεί διοικητικά, αλλά, στα πλαίσια της συμμόρφωσης, να του καταβληθούν όλες οι αναδρομικές αποδοχές του και τούτο διότι σκοπός της συμμόρφωσης είναι η αποκατάσταση των πραγμάτων στην θέση, στην οποία θα ευρίσκοντο, αν δεν είχε εκδοθεί η ακυρωθείσα πράξη ή αν δεν είχε σημειωθεί η ακυρωθείσα παράλειψη. Η εν λόγω δε αποκατάσταση, όπως γίνεται παγίως δεκτό (βλ. και ενδεικτικώς ΣτΕ 1016/2005, ΕΣ 1640/2007, 68/2007 Τμ.Ι, 1278/2011, 973/2011 Τμ.Υ), πρέπει να είναι πλήρης και ως πλήρης πρέπει να περιλαμβάνει και την καταβολή των οφειλομένων στον δικαιούχο αναδρομικών αποδοχών. Το ζήτημα δε αυτό, της υποχρεώσεως της Διοίκησης προς συμμόρφωση, ακριβώς λόγω του αμέσως ανωτέρω αναφερθέντος σκοπού της, δεν συμπλέκεται με τις περί παραγραφής κατά του Δημοσίου διατάξεις (ιδ. και ενδεικτικώς αναφερόμενες ανωτέρω, στην παράγραφο 24, αποφάσεις και πρακτικά των Τριμελών Συμβουλίων ΣτΕ και Διοικητικού Εφετείου). Υπό την αντίθετη εκδοχή, η Διοίκηση θα εξακολουθούσε να δυστροπεί να εκτελέσει πλήρως δικαστική απόφαση, θα εξωθούσε δε, κατά παράβαση των αρχών της χρηστής διοικήσεως και της καλής πίστεως, τον καλόπιστο διοικούμενο σε νέο κύκλο αντιδικιών με το Δημόσιο (έγερση αγωγών κλπ), με προδιαγεγραμμένη μάλιστα, κατά την συνήθη πορεία των πραγμάτων, την εις βάρος του τελευταίου έκβασή τους, για ένα δικαίωμά του (του διοικουμένου), το οποίο έχει καλυφθεί από την ακυρωτική απόφαση, η συμμόρφωση προς την οποία έχει, όπως προαναφέρθηκε, ως αναγκαίο περιεχόμενο και την καταβολή των οφειλομένων αναδρομικών αποδοχών.

Απάντηση

31. Κατ' ακολουθίαν των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Β' Τακτική Ολομέλεια), γνωμοδοτεί:

α) ομοφώνως, ότι η Διοίκηση, σε περιπτώσεις, όπως η κρινόμενη, στις οποίες το Τριμελές Συμβούλιο Συμμόρφωσης την επιτάσσει να καταβάλει στον ενδιαφερόμενο αναδρομικές αποδοχές, στα πλαίσια πλήρους συμμόρφωσής της, οφείλει να καταβάλει τα σχετικά ποσά, και

β) κατά πλειοψηφία, ότι σε περιπτώσεις, όπως η κρινόμενη, στις οποίες το Συμβούλιο Συμμόρφωσης επιτάσσει τη Διοίκηση, στα πλαίσια πλήρους συμμόρφωσής της προς ακυρωτική δικαστική απόφαση, να καταβάλει στον ενδιαφερόμενο αναδρομικές αποδοχές, οι οποίες, κατά την εκτίμησή της, έχουν υποκύψει σε παραγραφή, οφείλει μεν να συμμορφώνεται, καταβάλλοντας τα σχετικά ποσά, προς αποφυγή των οριζομένων στις διατάξεις του άρθρου 50 παρ. 4 του π.δ. 18/1989 και 5 του ν. 3068/2002 συνεπειών, διατυπώνοντας όμως ρητή επιφύλαξη περί αναζήτησης, εκ μέρους του Δημοσίου, των αποδοχών που υπέπεσαν σε παραγραφή, αν τυχόν αναγνωριστεί δικαστικώς, κατόπιν άσκησης αγωγής κατά τις διατάξεις του ν. 1406/1983, ότι αυτές καταβλήθηκαν χωρίς πράγματι να οφείλονται λόγω παραγραφής.

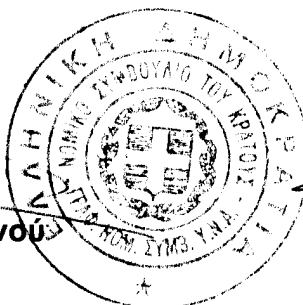
Θ Ε Ω Ρ Η Θ Η Κ Ε

Αθήνα, 2 – 3 – 2016

Η Πρόεδρος

Χρυσάφουλα Α. Αυγερινού

Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

Ο Εισηγητής

Νικόλαος Μουκαζής

Πάρεδρος ΝΣΚ